

Waar zou het Iste legerkorps aan dat oostfront gelegerd worden en welke legeringsmogelijkheden bleven dan in het kale polderland waar slechts hier en daar dorpen en stadjes lagen, voor het veldleger over? Dat vormde alles tezamen, aldus weer majoor Nierstrasz, 'een verzameling vraagstukken die een kruiswoordraadsel nabij kwamen.'¹

Wij hebben niet de indruk dat generaal van Voorst tot Voorst zich geroepen voelde, dat kruiswoordraadsel met bekwame spoed op te lossen – zo dat al mogelijk was. Hij maakte zijn bezwaren evenwel niet aan generaal Reynders kenbaar en deze vergewiste zich niet van de mate waarin volgens zijn 'persoonlijke aanwijzingen' gehandeld werd. De opperbevelhebber nam aan, dat de commandant van het veldleger druk bezig was, het verlaten van de Grebbelinie alsmede de gecompliceerde terugtocht achter de Waterlinie op papier, d.w.z. in de vorm van uitgewerkte bevelen, voor te bereiden; controle daarop oefende hij niet uit. Dat zou hem in december op een pijnlijke verrassing te staan komen.

★

Voor wij nu die verrassing beschrijven, dienen wij onze blik te richten op het krijgsbeleid dat generaal Reynders bezuiden de grote rivieren voor ogen stond.

Hier werd na mobilisatie en concentratie het IIIde legerkorps opgesteld, versterkt door de Peeldivisie en door de Lichte Divisie: een beweeglijke eenheid die 'licht' heette omdat ze uit snel-verplaatsbare, lichte troepen bestond. Die opstelling had grotendeels plaatsgevonden in en vlak achter het gebied waar men, ongeveer op de grens van Noord-Brabant en Limburg, de Peel-Raamstelling wilde gaan aanleggen.

Die Peel-Raamstelling zou een groot en evident nadeel hebben: ze hield bij de Belgische grens abrupt op. Tussen die grens en het Albertkanaal lag in de Belgische Kempen een gat van veertig km waarin de Belgen geen enkele versterking van betekenis aangelegd hadden. Het gevaar was dus groot dat de Peel-Raamstelling van het zuiden uit omvat en opgerold zou worden. Generaal Reynders en het hoofd van de afdeling operaties van de legerstaf, majoor Wilson, beseften dat gevaar heel wèl maar zij zagen die omvatting

¹ A. v.